

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Elena Covalenco,

Judecătorii – Petru Moraru, Nadejda Toma, Iurie Diaconu și Liliana Catan,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar împotriva sentinței Judecătorei Bender din 30 aprilie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2014, declarat de inculpatul

Dogari Andrei Ion, născut la 25 decembrie 1965, originar din r-nul Dubăsari și domiciliat în or. Soroca, str. V. Stroescu 44, moldovean.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 26.11.2012 - 30.04.2013;

Instanța de apel: 31.05.- 26.06.2013;

11.03.- 28.05.2014;

Instanța de recurs: 08.10.2013- 25.02.2014;

10.10.- 16.12.2014;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Bender din 30 aprilie 2013, Dogari Andrei a fost condamnat în baza art. 217 alin. (3) lit. e) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în baza art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Tribunalului mun. Chișinău din 01.03.2002, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat în fapt că, Dogari Andrei, în timpul și circumstanțele nestabilite, ispășindu-și pedeapsa în penitenciarul nr.12 din or. Bender, fiind deținut în blocul de regim nr.1, a postului nr.8, a păstrat, fără scop de înstrăinare, la sine substanțe narcotice, pînă la 15 septembrie 2012, ora 10⁰⁰, cînd în urma percheziției efectuate, în buzunarul interior din partea dreaptă a scurtei, în care era îmbrăcat, au fost depistate și ridicate cinci bucăți de substanță solidă de culoare cafenie, cu un miros specific a substanțelor narcotice, învelite în hîrtii cu inscripția „Bucuria, Licurici, Iris”, care, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 3550 din 26 septembrie 2012, reprezintă hașiș, și se atribuie la categoria substanțelor narcotice, cu masa totală de 11,35 grame, ceea ce constituie proporții mari.

3. Inculpatul Dogari Andrei a contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, deoarece nu a săvîrșit infracțiunea incriminată.

În motivarea cerințelor inculpatul a invocat următoarele motive:

- organul de urmărire penală nu a efectuat urmărirea penală complet pe cauza dată, el nefiind audiat în calitate de bănuț, apoi învinuit, ulterior fiindu-i înmănat rechizitoriu contra semnătură;

- reconstituirea faptei la fața locului nu a fost efectuată;

- la efectuarea percheziției nu au fost prezenți martorii asistenți și această acțiune a avut loc fără înregistrarea video, care este contrară legii;

- colaboratorii penitenciarului au dispus de suficient timp de a se pregăti de percheziție, deoarece din spusele lor au fost anunțați din timp de către ofițerul S. Turovșchii, astfel aceștia cunoșteau ce acțiuni urmează a fi efectuate;

- colaboratorii penitenciarului în cadrul ședinței de judecată au depus declarații contradictorii referitor la timpul efectuării percheziției, unii afirmând că percheziția a avut loc la orele 09³⁰, iar alții la 15³⁰;

- nu a fost efectuată expertiza dactiloscopică, privind depistarea amprentelor digitale;

- dînsul nu a fost îmbrăcat în scurta în care au fost depistate substanțele narcotice, fapt pe care îl poate confirma condamnatul S. Grosu, depozițiile cărui nu au fost luate în considerație de către instanță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 26 iunie 2013, a fost admis apelul declarat de inculpat, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care Dogari Andrei a fost achitat de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. lit. c), e) Cod penal, din motiv că nu a fost constatată existența faptei infracțiunii.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, potrivit procesului-verbal de percheziție și ridicare din 15 septembrie 2012, în cadrul percheziției corporale a deținutului A. Dogari au fost depistate și ridicate 4 învelitori de la bomboane de culori combinate cu inscripția „Bucuria”, „Iris” și „Licurici”, în care se conținea substanță de culoare cafenie, cu miros specific de cînepă.

Procesul-verbal nominalizat de către inculpatul A. Dogari nu a fost semnat, iar potrivit mențiunii din acesta, inculpatul a refuzat să-l semneze.

Instanța de apel a reținut că potrivit declarațiilor lui A. Dogari un astfel de proces-verbal nu a fost întocmit și nu i-a fost prezentat spre semnare, a fost întocmit proces-verbal doar în biroul lui S. Turovșchii de către colaboratorii de poliție, pe care el a refuzat să-l semneze.

Colegiul a menționat că declarațiile colaboratorilor penitenciarului nr. 12 Bender, contravin cu procesul-verbal de percheziție și ridicare din 15.09.2012 în partea ce ține de obiectele ridicate în urma percheziției, de ridicare a buzunarului rupt, peliculei din polietilenă, scurtei fără mîneci, cu declarațiile colaboratorilor de poliție N. Afanasieva și R. Pușca, care au comunicat că inculpatul în biroul lui S. Turovșchii a fost adus îmbrăcat în scurta fără mîneci, din care se pretinde că au fost ridicate substanțele narcotice, fapt ce trezește dubii rezonabile în veridicitatea acestora.

Or, nici în procesul-verbal cu privire la percheziție și ridicarea obiectelor depistate, nici în rapoartele colaboratorilor penitenciarului prezenți la percheziție nu se conțin careva informații privitor la ridicarea scurtei, la ruperea buzunarului, la descoperirea fragmentului de polietilenă în care erau substanțele narcotice, iar alte probe care ar confirma cu certitudine aceste circumstanțe, nu sunt.

Instanța de apel a supus criticii și argumentele colaboratorilor penitenciarului nr. 12 Bender, cu referire la faptul că în timpul percheziției și depistării substanțelor narcotice deținutul A. Dogari ar fi opus rezistență, fapt ce s-a soldat cu ruperea buzunarului artizanal cusut la scurta fără mîneci, în care au fost depistate substanțele narcotice.

Totodată, nici în cadrul cercetării judecătorești, nici în cadrul urmăririi penale nu au fost prezentate probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar confirma faptul că buzunarul de culoare albastră în care au fost depistate substanțele narcotice a constituit un tot întreg cu scurta fără mîneci, cu care era îmbrăcat deținutul A. Dogari.

Potrivit procesului-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 15 septembrie 2012, nr. 261, medicul Pavlovski a negat prezența substanțelor narcotice în aerul expirat și mediile biologice ale organismului lui A. Dogari, iar deținuții A. Șmeliov, I. Grabovan și S. Grosu au declarat că, de cînd se află într-o celulă cu inculpatul nu au observat la ultimul substanțe narcotice.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia cu rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel la pronunțarea hotărîrii nu a ținut cont că atît pe parcursul urmăririi penale, cît și în instanța de judecată au fost prezentate suficiente probe care dovedesc incontestabil vina lui A. Dogari în comiterea infracțiunii incriminate, și anume declarațiile martorilor V. Postica, S. Dodonov, S. Turovshii, N. Afanasieva, R. Pușca; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15.09.2012, procesul-verbal de percheziție și ridicare din 15.09.2012, raportul de constatare tehnico-științifică nr. 3550 din 26.09.2012, procesele-verbale de examinare a obiectelor din 09.10.2012, cărora instanța le-a dat o apreciere unilaterală ajungînd la o concluzie greșită că în acțiunile lui A. Dogari nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

La fel, recurentul a menționat că instanța de apel și-a argumentat soluția de achitare în privința lui Dogari Andrei în baza probelor care au fost cercetate în prima instanță, în temeiul cărora instanța de fond a dispus condamnarea inculpatului, fără a le examina și verifica.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2014, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

6.1. La adoptarea soluției date, instanța de recurs a constatat că, hotărîrea instanței de apel a fost adoptată fără cercetarea și verificarea în mod public a probelor prezentate în cauză cu consemnarea lor în procesul-verbal, astfel instanța nu a examinat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță.

La fel, instanța de recurs a menționat că inculpatul a fost audiat pur formal, fără audierea lui în modul și ordinea stabilită, iar martorii V. Postica, S. Dodonov, R. Pușca, N. Afanasieva, S. Turovshii, care atît la urmărirea penală, cît și în ședința de judecată au comunicat că la efectuarea percheziției celulei nr.18, și anume în timpul percheziției corporale a deținutului A. Dogari, în buzunarul interior al scurtei acestuia, au fost depistate și ridicate 4 învelitori de la bomboane cu inscripția „Bucuria”, „Iris”,

„Licurici” în care se conținea masa de substanțe solide, care reprezintă hașiș, nu au fost audiate în instanța de apel și nici nu au fost date citirii depozițiile acestora.

Cu trimitere la prevederile art. art. 413 alin. (8), 414 alin. (6) Cod de procedură penală, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel necercetînd și neverificînd probele din dosar, nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor și nu le-a apreciat în ansamblu, prin prisma coroborării lor, încălcînd astfel principiul unui proces echitabil, ce se consideră ca eroare gravă.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul inculpatului, cu menținerea sentinței.

7.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, prima instanță în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungînd la concluzia corectă cu privire la condamnarea inculpatului A. Dogari în baza art. 217 alin. (3) lit. e) Cod penal și în baza acestei legi, precum și în baza art. 85 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

În acest sens, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului A. Dogari de săvîrșirea infracțiunii imputate, întru-totul s-a confirmat prin: declarațiile inculpatului A. Dogari; martorilor V. Postica, S. Dodonov, R. Pușca, N. Afanasieva, S. Grosu, S. Turovshii, S. Vengher; procesele-verbale de cercetare la fața locului și percheziție din 15.09.2012, concluzia raportului de constatare tehnico-științifică nr. 3550 din 26.09.2012, procesul-verbal de examinare a obiectului din 09.10.2012.

Instanța de apel a stabilit că probele menționate supra, combat declarațiile inculpatului, prin care ultimul susține că nu se face vinovat de săvîrșirea infracțiunii incriminate.

Astfel, instanța de apel a conchis că instanța de fond întemeiat:

- a exclus din învinuire semnul calificativ „cu utilizarea substanțelor narcotice, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă”;

- a apreciat critic și a respins afirmațiile inculpatului, precum că el nu a săvîrșit fapta incriminată deoarece aceasta se combate prin totalitatea de probe cercetate în ședința de judecată și urmărește scopul eschivării acestuia de la răspunderea penală pentru fapta săvîrșită;

- a dat o apreciere critică și a respins afirmațiile apărării, prin care au fost invocate încălcări de ordin procesual, care ar fi fost comise de către colaboratorii instituției penitenciare la efectuarea percheziției, în urma căreia asupra inculpatului au fost depistate substanțele narcotice, deoarece partea apărării în ședința de judecată nu a prezentat careva explicații plauzibile în acest sens, precum și careva probe;

- a reținut, cu referire la afirmațiile apărării privind rezultatele examinării medicale de constatare a faptului stării de ebrietate și naturii ei, potrivit căreia inculpatul nu se afla în stare de ebrietate și ne aflarea acestuia la evidența medicului narcolog, că prin păstrarea substanțelor narcotice, ca modalitate alternativă a laturii obiective a infracțiunii date, se înțelege deținerea substanțelor narcotice în mod ascuns în sfera de stăpînire a inculpatului (asupra sa), indiferent dacă posesia se face pentru sine sau pentru altă persoană, concomitent și faptul, că aceasta constituie infracțiune

formală, ce se consideră consumată din momentul realizării, păstrării substanțelor narcotice.

7.2. La individualizarea pedepsei, instanța de apel a reținut că, prima instanță a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. art. 7, 61, 75, 82, 85 Cod penal.

8. Inculpatul Dogari Andrei, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece soluția instanței de apel contravine circumstanțelor cauzei penale, și anume că instanța de apel a dat o apreciere unilaterală circumstanțelor constatate, punând la baza hotărârii declarațiile martorilor care urmau a fi apreciate critic, aceștia fiind colegi cu persoanele cointeresate în cauză și în acea zi erau împreună la locul de muncă, totodată ignorând un șir de probe prezentate de el instanței de judecată, care corespund cerințelor art. 101 Cod de procedură penală, fiind pertinente, concludente, utile și veridice, iar toate în ansamblul lor coroborând între ele; instanța de apel nu era în drept să examineze de două ori una și aceeași cauză, iar procurorul nu era în drept să atace decizia instanței de apel, deoarece nu a folosit calea de atac recursul ordinar.

9. Pe marginea recursului a prezentat referință procurorul, care a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei.

10. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi respins, din următoarele considerente.

10.1. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Potrivit articolului 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar potrivit art. 430 Cod de procedură penală, trebuie să conțină elemente obligatorii stipulate expres, cu motivarea temeiurilor prevăzute în articolul 427 Cod de procedură penală.

Prin urmare, reglementarea dreptului de a declara recursul ordinar împotriva hotărârii instanței de apel reprezintă, din partea titularului, atât un drept procesual de dezvoltare a atribuțiilor prevăzute de lege, cât și o obligație de a formula cererea respectivă în strictă conformitate cu cerințele stipulate în articolele 427, 429 și 430 Cod de procedură penală. Una din aceste cerințe este ca cererea respectivă să conțină motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate, adică recursul să fie motivat.

Odată ce temeiul, aplicarea căruia ar conduce la soluția privind casarea hotărârii atacate, nu este argumentat, instanța de recurs nu are dreptul ca, din oficiu, să-l argumenteze, dat fiind faptul că se încalcă dreptul la un proces echitabil, instanța devenind, astfel, părtinitoare.

După cum s-a menționat mai sus, potrivit art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină temeiurile prevăzute în art. 427 invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată.

Colegiul penal reține că dispoziția art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se referă recurentul, prevede expres și limitativ 4 temeiuri în baza cărora pot fi supuse recursului hotărârile instanței de apel:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar;
- instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

De vreme ce temeiurile pentru care se poate declara recursul împotriva hotărîrilor instanțelor de apel sunt expuse și limitativ enunțate de art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, rezultă că motivarea acestuia trebuie să se refere numai la temeiurile prevăzute de norma menționată.

În recursul declarat recurentul critică decizia instanței de apel, exprimîndu-și dezacordul cu aprecierea probelor de către instanțele judecătorești, însă nu face referire la vreun temei expres prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs conchide că, recursul de pe rol nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul inculpatului cu circumstanțe în drept, or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

În acest context, Colegiul conchide că recursul ordinar declarat de inculpat urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii contestate.

11. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul ***Dogari Andrei Ion***, împotriva sentinței Judecătoriei Bender din 30 aprilie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2014, în propria cauză penală, cu menținerea hotărîrilor atacate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 15 ianuarie 2015.

Președinte Elena Covalenco

Judecătorii Petru Moraru

Nadejda Toma

Iurie Diaconu

Liliana Catan